

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autorka diplomové práce: Bc. Aneta Flíčková

Název práce: Možnosti psychobiografie v českém kulturním prostředí

Vedoucí: PhDr. Martin Brummer

Oponent: PhDr. et Mgr. Hana Valentová, Ph.D.

Autorka předkládá diplomovou práci, ve které se s využitím postupů psychobiografie zaměřuje na 3 osobnosti československé politické historie – K. Kramáře, E. Beneše a J. Stříbrného. Analýza je realizována skrze interpretační rámce Adlerovy a Kohutovy teorie. Na základě provedené analyticko-interpretací práce jsou následně zhodnoceny možnosti a limity psychobiografie vzhledem k obsažnosti a kvalitě primárních pramenů, které jsou u zvolených osob k dispozici.

Teoretická část práce je tvořena třemi oddíly, které jsou v logickém vztahu k autorčině záměru, ačkoliv jsou vzájemně neprovázané. První oddíl přináší nejprve základní orientaci v oblasti psychobiografie, seznamuje s jejími specifiky, principy. Následně je v souladu se záměrem autorky pozornost stále úžeji zaměřována na téma politické psychobiografie, multippsychobiografie a komparace. V tematicky odlišném druhém oddílu je autorkou proveden přehledný a podrobný historický exkurz do období, ve kterém analyzované osobnosti žily a působily. Třetí část je opět samostatným tématem – poskytuje přehled o zvolených interpretačních rámcích. V celé teoretické části se autorka vyjadřuje srozumitelně, text je čtivý, strukturovaný. Vnímám určitou nevyváženost mezi jednotlivými oddíly z hlediska saturace primárními prameny. V první části se autorka opírá o několik zásadních zdrojů v psychobiografii, které zdařile parafrázuje, kompiluje, prokazuje, že je schopna i komparace a vlastního zhodnocení (např. str 11). V historickém exkurzu jde o velmi pečlivou sumarizaci klíčových událostí a v textu je četně odkazováno na širokou pramennou základnu. Trochu mě proto překvapilo (vzhledem ke klíčivosti vybraných teorií pro následnou interpretační práci), že v části, která objasňuje psychologické teorie tato přednost předchozího textu mizí. Autorka poměrně ve zkratce na malém rozsahu seznamuje s klíčovými myšlenkami jednotlivých teorií. U H. Kohuta využívá 1 primární a dva sekundární zdroje, u A. Adlera velmi překvapivě není jediná citace zdroje, současně v seznamu použité literatury není uvedeno žádné Adlerovo dílo.

Empirickou část začíná autorka přímo rozbořem první osobnosti. Postrádala jsem popis postupu, který autorka zvolila, jeho argumentaci, objasnění. Autorka se zaměřuje postupně na všechny tři zvolené osobnosti. V úvodu k jednotlivým osobnostem jsem však jako čtenář postrádala uvedení do širší dostupných zdrojů - Využila všechny? Vybrala jen nějaké a proč? Které to jsou? Autorka postupuje tak, že nejdříve jsou vždy představeny základní biografické údaje, následuje rozbor jako podklad následné kategorizace, posledním krokem je jsou dvě interpretace osobnosti s využitím zvolených teorií. Velmi oceňuji objem analyzovaného materiálu (autorka určitě nemusela volit tři osobnosti, stačily by dvě) i pečlivost, která je zřetelná například v četném podkládání interpretací citacemi zdrojů. Při čtení rozborů jsem si kladla otázku (v práci nezodpovězenou), nakolik mohl postup a směr interpretací ovlivnit výběr teorií, který se odehrál zřejmě před samotným rozbořem. Jak by rozbor mohl vypadat, kdyby interpretační rámec předem zvolen nebyl, případně byl zvolen jiný? Dále v práci oceňuji, že samotnou interpretaci autorka svou práci nekončí, snaží se své nabyté zkušenosti dále využít – zhodnotit a porovnat využitelnost prostudovaných textů vzhledem k tvorbě psychobiografie, Z tohoto porovnání vyvstávají zřetelně požadavky na povahu vstupního textu, který je pro účel psychobiografie vhodný.

Předložená DP ve všech ohledech splňuje požadavky na daný typ kvalifikační práce, považuji ji za kvalitní a doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

- 1) Jaký byl Váš postup při volbě teorií, které jste vybrala jako interpretační rámce – v jaké fázi jste je vybrala a proč právě tyto? Nakolik může podle vás volba teorie ovlivnit samotnou interpretaci?
- 2) Dokázala byste říct, zda v souladu s názorem Schultze a Falka vedla realizace psychobiografie k Vašemu vlastnímu sebepoznání?

V Praze dne: 17. 5. 2024

Hana Valentová